
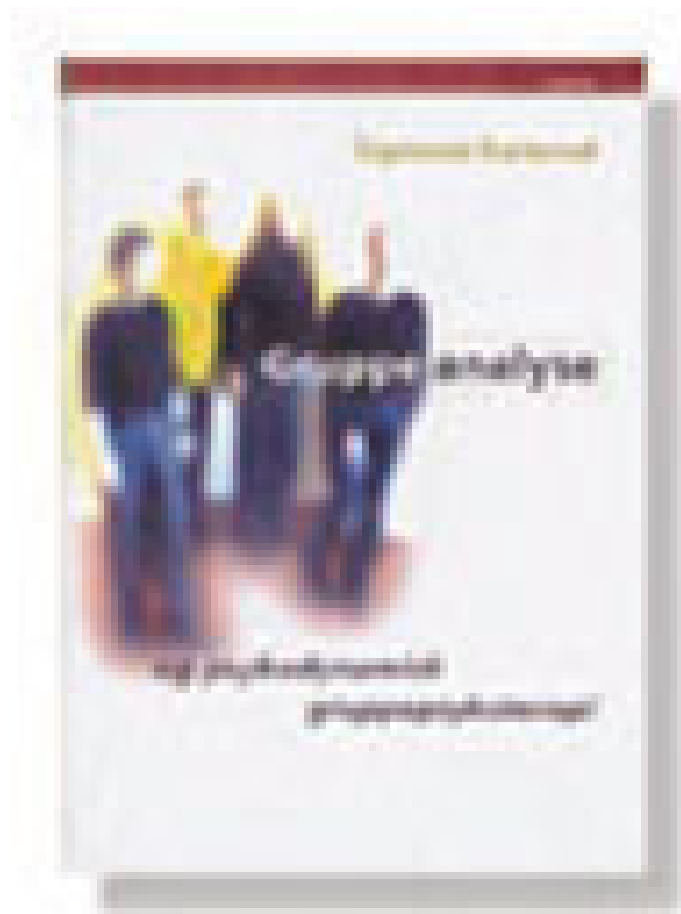
Lærebok om gruppeanalyse

BOKOMTALER

Dette er en velskrevet og omfattende lærebok om gruppepsykoterapi, og spesielt den mest avanserte formen: gruppeanalyse. Boken starter med utviklingen fra den britiske pioneren S.H. Foulkes, som tok sitt utgangspunkt i at psykologiske forstyrrelser skapes i forholdet mellom mennesker og spiller seg ut og blir synlige i en gruppe. De kan derfor med fordel også behandles i en gruppe. Forfatteren går videre med påvirkningen fra amerikanske gruppeterapeuter og forskere som Dorothy S. Whitaker og Irvin D. Yalom. Sigmund Karterud beskriver videre Wilfred R. Bions store betydning for å forstå gruppeprosesser. Hans metoder ble ikke vellykket som gruppeterapi, men bidrog til organiseringen av Tavistock-konferanser i en rekke land, også i Norge. Der blir gruppen som helhet det viktige og kan bli en hjelp til å forstå det som foregår under overflaten i institusjoner og organisasjoner.

Forfatteren beskriver så gruppeterapien i psykiatriske institusjoner, hvor han har lang erfaring fra Psykiatrisk avdeling, Ullevål sykehus. Der er han i dag professor og avdelingsoverlege for dagavdelingen og poliklinikken. Denne dagavdelingen er etter hvert blitt en modell for et nettverk av andre dagavdelinger her i landet, som også samarbeider i et felles forskningsprosjekt.

I boken går Karterud inn på forskning, kvalitetssikring, indikasjoner og kontraindikasjoner for gruppeanalyse og gruppeterapi samt beskriver utdanningen slik den har utviklet seg internasjonalt og i Norge. En viktig del handler om det filosofiske grunnlaget for dagens gruppeanalyse, hvor han understreker den hermeneutiske tradisjon (Ricoeur) og selvpsykologiens betydning (Kohut). Videre beskriver han utviklingsstadier, rammebetingelser, kultur og diskurs i analytiske grupper. Drømmenes betydning for gruppen blir også fremhevet.

I den siste delen av boken kommer retningslinjer for hvordan gruppeanalytisk psykoterapi gjennomføres i praksis. Den forutsetter motivasjon og egnethet for selvforståelse og selvutvikling hos deltakerne. Her presenteres 90 kliniske vignetter,

som også forteller om forfatterens lange erfaring som kliniker, gruppeanalytiker, lærer og veileder. En omfattende litteraturliste og ordliste avslutter boken. Men altfor mange trykkfeil burde vært unngått.

Etter min vurdering har Karterud her skrevet en mer omfattende ajourført lærebok om gruppeanalyse enn mye av det som hittil har vært tilgjengelig, også internasjonalt. Han bygger på moderne psykoanalytisk teori og erfaring, og legger ikke skjul på sitt engasjement i selvpsykologien, men han er også kritisk til ensidigheter og bidrar med selvstendige synspunkter, bl.a. ved å forsøke å skape en syntese mellom Foulkes gruppeanalyse, Kohuts selvpsykologi og Ricoeurs hermeneutikk.

Boken er pedagogisk lagt opp som en lærebok for alle som utdanner seg innenfor området. Fra 1984 er det bygd opp en fem års gruppeanalytisk utdanning på et høyt faglig nivå her i landet, og denne boken vil dekke et viktig behov for alle utdanningskandidater. Men den vil også være nyttig for alle som vil forstå mer om forholdet mellom individ og grupper samt om ubevisste prosesser og kollektiv irrasjonalitet i andre grupper i samfunnet.

JarlJørstad

Sandvika

Publisert: 10. april 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.